

Handläggare
Erika Resin

Finansdepartementet
fi.remissvar@regeringskansliet.se
fi.sba.spn@regeringskansliet.se

Direktval
0960-15560

**Yttrande – Boverkets rapport (2021:25) Elektroniska original och
långtidsbevarande av digitala planer
Dnr Fi2021/03959**

Bakgrund

Boverket fick 2021 ett förnyat uppdrag att fortsätta verka för en effektiv och enhetlig tillämpning av plan- och bygglagen i en digital miljö – nu med fokus på lösningar. I rapporten Elektroniska original och långtidsbevarande av digitala planer redovisar Boverket den del av uppdraget som gäller att bedöma om och i så fall vilka rättsliga hinder som finns mot digitala detaljplanebeslut samt att föreslå hur digitala detalj-, översikts- och regionplaner kan arkiveras på ett beständigt sätt, med en bibehållen digital funktionalitet.

Remissvaren ska ha kommit in till Finansdepartementet senast den 12 maj 2022.

Yttrande

Kommunen instämmer med Boverket om att staten måste ta ansvar för att lösa långtidsbevarande av digitala planer med syfte att denna information säkert kan tillhandahållas i alla de sammanhang den behövs idag och i framtiden och med en bibehållen funktionalitet. Det stämmer att vår kommun saknar en standardiserad lösning och att vi inte har förmåga att långtidsbevара planer med försäkran om bibehållen funktionalitet.

Kommunen vill betona att det är av hög vikt att en statlig lösning (benämnd slutarkiv i detta yttrande) för långtidsbevarande av planer inte kommer att innebära någon ytterligare kostnad för kommunen. Kommunen ska inte behöva investera i ytterligare programvara för att en export till ett slutarkiv ska vara möjlig. Helst hade kommunen sett att ett statligt slutarkiv är en utveckling av den nationella geodataplattformen och att planer kan skickas via den till ett slutarkiv. Det skulle innebära att vi kommuner endast behöver skicka in planerna en gång. Det skulle också innebära att staten har ansvar över den tekniska utvecklingen för exportfunktionen och inte olika programleverantörer som fallet är idag för att kunna exportera detaljplaner till den nationella geodataplattformen.

Exporten till ett slutarkiv ska inte innebära ytterligare handpåläggning för att anpassa planen eller dess filformat för att en export ska vara möjlig.

Boverket bedömer i sin rapport att den önskade utvecklingen ställer krav på ändring av gällande regler och införande av nya regler. Kommunen ställer frågan hur ska arkiveringen ske tills dess att en statlig lösning finns på plats och nödvändiga lagändringar är genomförda? Detta beskriver inte rapporten. Vidare hade det varit önskvärt med ett förslag till tidsplan för ett införande av ett statligt slutarkiv.

De förslag Boverket lägger fram avser i första hand sådana digitala detaljplaner som upprättas enligt de regler som gäller efter den 31 december 2021, 2 kap. 5 a § plan- och byggförordningen (2011:338). PBF, och översiktsplaner och regionplaner när dessa har fått en motsvarande reglering som detaljplaner. Kommunen är tacksam till Boverkets förslag på vilka planer som ska exporteras till ett slutarkiv med tanke på arbetsbördan. Men målet på sikt borde vara att samtliga gällande planer finns i ett och samma slutarkiv. Kan slutarkivet även utvecklas till att ta emot planer upprättade före 31 december 2021 i annat format? Är tanken att slutarkivet ska ta emot äldre gällande detaljplaner som kommunen har digitaliserat enligt Boverkets föreskrifter? Om inte kommer detta att innebära att under en lång övergångstid arkiveras planer i två olika slutarkiv. Detta underlättar inte delningen och hanteringen med andra myndigheter och instanser eftersom handlingar ska efterfrågas både hos kommunen och via ett statligt slutarkiv.

I rapporten så hanteras inte frågan om i vilken utsträckning information ska vara öppen och tillhandahållas för allmänheten. Önskvärt hade varit att det statliga slutarkivet kunde erbjuda en enkel digital exportmöjlighet anpassad för myndigheter, verksamheter, företag och allmänheten.

Under rubriken **3.4.3.1 Konsekvenser för medborgaren** anges att ”Boverket bedömer att medborgare på lika villkor, med en väg in, får tillgång till aktuell och juridiskt gällande planinformation.” Detta går stick i stäv med tidigare angett att den frågan inte hanteras i utredningen. Och dessutom kommer det under en lång tidsperiod finnas planhandlingar på olika ställen.

I rapporten nämns att en specifikation för långtidsbevarande av detaljplaner måste tas fram. Kommunen är positiv till en tydlig specifikation. Men den specifikation som tas fram måste bli den slutgiltiga och inte ändras flera gånger som fallet har varit med specifikationer för digitala detaljplaner. Specifikationen ska inte heller innebära en stor handpåläggning på planer som enligt förslaget ska skickas till ett slutarkiv.

Då planer levereras till nationella geodataplattformen idag så ska en mängd information om planen anges. Dessvärre är dessa fålt där informationen ska anges inte särskilt styrda vilket innebär att kommunen riskerar att namnge och informera lite olika från plan till plan och säkert har kommunerna också olika tolkningar om vad som ska anges. Viss information struntar man i därför att man inte förstär varför den ska anges. Detta får inte ske i ett slutarkiv utan där måste alla planer ”märkas” på ett enhetligt sätt och efter en tydlig specifikation.

I rapporten föreslås att kravet i PBL att kommunen ska skicka detaljplan till länsstyrelsen ska ersättas av en skyldighet att meddela länsstyrelsen att detaljplanen nu finns tillgänglig hos den ansvariga myndigheten. Vidare föreslås också att endast fastighetsförteckningen ska skickas till Lantmäteriet istället för samtliga handlingar. Länsstyrelsen och Lantmäteriet kan då ta del av den fullständiga informationen via slutarkivet. Kommunen tycker att det är bra att steget med att leverera laga kraft handlingar till Länsstyrelsen och Lantmäteriet föreslås ta bort. Men kommunen hade gärna sett en helhetslösning eftersom fastighetsförteckningen ändå ska skickas till Lantmäteriet och att Länsstyrelsen ändå ska meddelas. Att vissa steg ändå ska finnas kvar är inte i linje med att effektivisera en samhällsbyggnadsprocess. Ett slutarkiv borde kunna utvecklas med en funktion som per automatik meddelar berörda instanser att en ny plan finns i arkivet.

På sidan 33 så anges flertalet exempel om att processen med utskick och registrering kommer att bli enklare då allt kan ske maskinellt. Enligt förslaget så kan inte kommunen se att hela processen blir maskinell. Handläggningen kvarstår då slutarkivet inte kommer att erbjuda en helhetslösning.

Rapporten nämner också att Lantmäteriet inte behöver anpassa och utveckla Arken för att hantera digitala detaljplaner om planhandlingarna istället kan hämtas i ett slutarkiv. Arken är ett viktigt system för kommunens handläggning och vi ser gärna att all fastighetsknuten information såsom servitut, gällande planer, fastighetsförrättningar fortsatt kan hämtas från ett ställe.

Rapporten använder ibland benämning nationell plandatabas och ibland statliga myndighetens databas. En mer enhetlig benämning hade underlättat.

Lars Forsgren
Kommunstyrelsens ordförande